UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Avthentica, Et Institvtiones

Bartolus

Lugduni, 1567

Codicillis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96136

Visual Library

cōmissarius solus tenebiſ ad allegata ſi ſufficiat eius portio. de eo. q̄ non ſufficit tenebitur heres eo q̄ habet vltra quartā. ff. eo. l. j. §. ſi quis quadraginta. ⁊ §. vltimo. ⁊ C. ad senatuſcōſul. Treb. l. ij. ⁊ ante reſtitutionem poteſt cōueniri heres a debitoribus ⁊ legatarijs, ſed poſt reſtitutionem hꝫ locum illa reſponſio quā dixi. hoc eſt verum vbi non apparet nec expreſſa nec tacita voluntas defuncti, quia ſi apparet, ſeruaretur. hoc eſt quod probatur. ff. ad Trebel. l. j. §. pen. ⁊ l. ſequenti. Veniamus ad §. fin. Notanda ſunt hic duo. In teſtamentis exiguntur ſeptē teſtes. niſi reuocetur in dubium ſic ſit legatū vel fideicō. videntur ſufficere quinq̄ teſtes: q̄ litera dicit neq̄ ex numero quīque teſtiū qui fideicō. vel legatis eſſe naſcuntur res poſſet manifeſtari, vñ cum loquatur generaliter, intellige eam generaliter q̄ fideicom. vel legatū in teſtamento vel codicil. ſi reuocetur in dubium, ſufficiunt quinq̄ teſtes. licet glo. intelligat legatum eē fideicom. in codicil. vñ ōt glo. no. in codicil. quinq̄ teſtes eſſe neceſſarios, ſed intelligo eam gñaliter, ex quo gñaliter loquitur, vt ff. de publi. l. de petio. §. iſte dicit quod ſi heres neget legatum vel fideicom. ⁊ legatarius, probet legatum vel fideicomiſ. poſtea dicat heres q̄ relictū eſt ad legis ſubtilitatem decurrat dicendo q̄ teſtamentū in quo legatum, vel fideicom. relictū eſt non eſt ſolenne, tñ omnimō cogēdus ſoluere. hoc dicit. §. iſte in fi. ſignatur contrarium. de l. fi. veritas. C. de fideicom. vbi dicitur q̄ teſtamento non ſolenni nō vꝫ legatum nec fideicō. nec heres ad ſol. cogendus eſt. Io. reſpō. eſt iſtud contrarium quod eſt in pena mendacij, q̄ in primo negauit eſſe relictum poſtea probatum eſt contra eum q̄ fuit relictum, ſi ipſe tunc vult ſe defendere q̄ fuit in teſtamento non ſolenni q̄ nō auditur propter mendacium ſuum, ſed ſi ab initio confeſſus eſſet, verum eſt quod tibi legatum fuit, ſed teſtamentum nō eſt ſolenne quare non teneor ſoluere hoc caſu non eēt cogēdus, ſic ⁊ alias mēdaciū punitur. C. de non nume. pecunia. auth. qui propriā. Petis a me decem ex ſtipulatione, nego, tu cōuincis me de mēdacio volo dicere q̄ per pactū nudū promiſſi poſſumne. Dicunt quidā quod ſic. vnde poteſt probare aliam exceptionem de mēdacio cō
2 uictus, vnde q̄ † quis de mēdacio punitur vt amittat defenſio.
a nes ſuas, ſpeciale eſt hic. ⁊ in caſibus ſimilibus ⁊ non eſt regula re. hec eſt lect. C. de fideicom. l. vlti. ibi non poteſt tollere vnūs homo qui loquitur de pena. vnde litera noſtra intelligitur ſm illā vt hic nō interceſſerit aliq̄ mendaciū. ecce caſus l. C. de fideic. l. vltima. ſecundū quā l. litera noſtra intelligit. Pone, inſtituo heredem in teſtamēto ſolenni in ſcriptis, vel ſine ſcriptis, deinde teſtamēto cōpleto ſine aliquo ſpe rogo heredem vel legatariū vel fideicom. de aliquo dādo vel faciendo, vel rogo eos cum duobus teſtibus vel tribus tantum, me mortuo fideicom. non poteſt probare ſine teſtibus vt dixi ſi ſibi delictū eſt ab herede legatū vel fideicom. amittit ne fideicom. ⁊ litera noſtra dicit q̄ poteſt deferre iuramentum heredi, dumtamen ipſe iuret de calūnia. ⁊ ſi dicat heres q̄ relictū eſt ſibi ⁊ ſi nullus teſtis interuenit cogēdus eſt ſoluere ſine aliqua comprobatione. ſoluit in litera noſtra oppoſitiones que fiunt hic in glo. diceret aliquis ex teſtamento non ſolēni non debentur legata vel fideicommiſſa. ⁊ in codicillis requirūtur quinque teſtes. ⁊ hic nullus fuit vel duo tantum. Soluit litera noſtra. verum eſt in lege illa exigitur iſta ſolennitas teſtium. vbi rogat defunctus heredē teſtamento. ⁊ poſtea teſtiū reuocatur in dubium quo ad legata hꝫ locum tūc exiguntur quinque teſtes ſed ſi inſtituo in dubium reuocatur requirūtur ſeptem teſtes. vt in principio dixi. ſi vbi rogat perſonam que capit. ex teſtō. heredē maxime vel legatarium nō in teſtamento. ſed poſt teſtamentum factū ⁊ cōpletum nec reuocatur teſtamētum in dubiū iſte qui hꝫ lucrū ſi referatur ei iurm̄ tenet iurare, ⁊ ſi confeſſus fuit a primo abſq̄ hoc q̄ nunquam iurauerit, tenetur ſoluere, ⁊ ſi nullus teſtis interfuit quando ab eo fuit relictum, vnde cogendus eſt implere voluntatē defuncti qualemcunque. Iſtum caſum ponit l. vl. C. de fideicom. ⁊ ad oppoſitiones que fiūt hic in gl: ſoluitur in illa. l. in ter. in fin. ⁊ ſicut ibi ponitur caſus quod ſecundum illam intelligitur. §. nūc. ita intelligitur. §. iſte eodem modo ponere ſiue hic quod heres fuerit in mendacio.

ADDITIO.

a De mēdacio punitur. Adde qñ noceat mēdaciū ⁊ ratione mēdacij excludatur quis a beneficio. Floria. in l. j. §. interdum. ff. ſi quadrupes pau. ⁊c. dico ⁊ an mendacium defuncti efficiat heredem vide per eundem in l. electio. §. neq̄ heredi. de noxa accio. ⁊ qñ noceat mēdaciū, vide no. per Bar. in l. qui rem. ff. de rei vend.

De ſingulis rebus per fideicommiſ. relictis. Rub.

1 Heres ſi nō fecerit inuētariū grauari poteſt vlt. a quā ſit honoratus, ſecus in legatarijs ⁊ fideicommiſſarijs.
2 Nemo preſumitur ignorare rem ſuam.

Poteſtamē Dicit hic litera q̄ non poſt legari a legatario hoc nō eſt verū. ōt gl. q̄ ad equata ſit legata fideicōmiſſis. alle. l. j. C. cōmunia de le. illa. l. non. nihil facit. ſed facit. l. ij. vnde hec lex loquitur in eo cui eſſet donatum cauſam ex cui legatū eſt in eo cui eſſet donatum cauſam ex ctum habet tā legatū quā fideicōmiſſum. ipſe in litera poſt legarem legatarij. intellige cum diſtinctione ſciētie ⁊ ignorātie licut ⁊ rem hēdis: vt de leg. ij. l. ſi vnū ex familia. §. ſi rem. ſequitur in litera hoc ſolum obſeruandum in fine. q̄ quis nō pōt plus grauari quā ſit honoratus. ve. x eſt heres iure antiquo: vt. ff. ad Tre
1 bel. l. j. §. ōnique. † Modie hēs ſi nō fecerit inuētariū grauari potteſt vltra quā ſit honoratus, ſecus in legatarijs in q̄ iura aliquā recipiunt innouationē: q̄ non plus grauari poteſt quam ſit honoratus quā nō fecit in legatario ⁊ fideicōmiſſario iura aliquā recipiunt innouationem. q̄ non plus poſſet grauari quam honorat. Sed opp. nō plus grauatur quam habet restitutionem, reliquit mihi. Stichū aut Bāmā. ⁊ Bammam valebat quā Stichus. teneor ad Stichum. ⁊ ſic in pl̄ſum grauatus quā honorat: vt. ff. de legat. j. l. plane. §. ſi cui. Dicit quod cet ei. arg. inſtit. de actio. in. §. preterea. Dicēdum q̄ habet minus. ⁊ ita in plus grauatur: ⁊ ratio eſt: q̄ ſtetit per eū quo minus eligeret Stichū qui pl̄ valebat. vñ ſibi imputet. Sed opp. ff. de lega. ij. l. nup. §. j. ⁊ per eādē viā oppo. ff. ad le. Fal. ſed ibi ſeruus in prici. ⁊. ff. de mino. l. q̄ ſi mino. gl. reſpōdet vbi relinquitur quātitas grauatur in quātitate. ita loquitur lex noſtra q̄ nō pōt plus grauari quā ſit honoratus. relinquo tibi quinq̄ grauo te in decē nō valet niſi in quinq̄. lex cōtraria loquit quātitas. ⁊ grauatur i alio quā in quātitate. lego tibi decē. grauo te in equū tuū vt reſtituas Titio. ⁊ forte volebat quindecē videri ſed de fideicōmiſ. liber. l. decē. Quid diceres ſi reliquitur quātitas ⁊ grauat in ſpecie aliena nō ſua vt in pcedēti caſu. Certe nō teneris niſi in quantū eſt tibi relictum, q̄ rem tuā poſſet eſtimare ⁊ non alienā. Sed pone, lego tibi equū meum ⁊ rogo te de reſtituēdo fundo tuo, nonne habet locū eſtimatio rei tue ſcz ſi legaſſem tibi pecuniā: vel ecōtra lego tibi equū meum. ⁊ rogo te reſtituendo viginti, an accipiēdo equū tenearis ad tota viginti ſed tantum videaris eſtimaſſe equum meū in iſtis caſibus poſſe videri ad placitum, nec ſcio legem que poſſet obuiare. indico quod non ſcis tu quare non habeo aliam q̄ doctores hic dicunt. ⁊ ecce ratio quā reddūt. rē tuam videris eſtimaſſe recipiendo pecuniā legatam. ⁊ pro certo eſt eſtimatio. ⁊ ipſe ſcit quantum vꝫ res ſua
2 quā rogatus eſt reſtituere. q̄ † nemo rem ſuam preſumitur ignorare. vt C. de reſcin. vē. l. quiſquis. ⁊ ad hoc. ff. de eo. q̄ cer. loci. l. ij. ipſe iō q̄ pecunia ſit certa eſtimatio heres dꝫ in litera arare l. vnius. Dꝫ cum lego rem meā vt dices decem. certe nō eſt certū de iurib̄ rei mee. q̄ iuris alieni tolerabilis eſt ignorātia. l. ij. in alterius. ff. de reg. iur. vnde hoc caſu nō videris eſtimaſſe rem. gl. querit an fideicōmiſſarius detrahat Fal. hoc querit ſup illo verbo nō q̄ amplius eſt inutiliter relinquitur gl. ita reſpondet. Bul. dixit q̄ ſic. ff. ad l. Fal. l. penales. §. fi. non autē dicit gl. ff. ad l. Fal. l. ex Falcidia ſi interueniat. §. antequā. ⁊ ibi nulla. ⁊ pupil. l. coheredi. §. cū filie. in fi. non eſt ſoluere. ſed eſt allegare. vñ qñ queris de fideicommiſſo ſingulari: ⁊ tūc nō detrahitur niſi apparet de expreſſa volūtate defuncti. qñ rogatur fideicommiſſum ſingula r ⁊ tunc non detrahitur niſi pars fideicommiſſi.

De codicillis: Rub.

1 Codicilli poſſunt fieri ante teſtamentum ⁊ in teſtamento facto poſtea confirmantur.

Ace Auguſti. Decedit ⁊c. † dicit poſſe fieri quatuor annis ante teſtamentum. in teſtamento facto poſtea cōfirmantur codicilli poſtea facti vel fiunt codicilli, non confirmati. in teſtamento nec ante nec poſt, vel fiunt codicilli ſimul cum teſtamento confirmati. q̄ dicit teſtamento. Et in vltima mea voluntas non valet tāquam teſtamentum valeat tāq̄ codicilli.

1 Codicilli valent facti ante teſtamentum etiam ſi non conſtet eos confirmatos eſſe in teſtamento poſtea facto.
2 Differt tamen an fuerint confirmati in teſtamento expreſſe vel aliquo iudicio vel nullo modo.
3 Relicta in codicillis qua actione petantur.
4 Tutorem habenti tutor non datur.

Codi-